

Sporočilo Komisije o smernicah za državno pomoč, ki dopolnjuje finančna sredstva Skupnosti za vzpostavitev pomorskih avtocest

(Besedilo velja za EGP)

(2008/C 317/08)

UVOD

1. V Beli knjigi iz leta 2001 z naslovom Evropska prometna politika za leto 2010: čas za odločitve ⁽¹⁾ je bila predstavljena zamisel o pomorskih avtocestah kot prevoznih storitvah visoke kakovosti, ki temeljijo na ladijskem prevozu na kratkih razdaljah. Pomorske avtoceste sestavljajo infrastruktura, objekti in storitve, ki povezujejo vsaj dve državi članici. Namen teh avtocest je premakniti velik delež tovornega transporta s cest na morje. Njihova uspešna vpeljava bo pripomogla k doseganju dveh glavnih ciljev evropske prometne politike, in sicer zmanjšati zastoje na cestah in omejiti posledice tovornega prometa za okolje. Vmesni pregled Bele knjige ⁽²⁾ je opozoril na vse večji problem zastojev na cestah, ki Skupnost stane približno 1 % BDP, in na nevarnost emisij toplogrednih plinov, ki jih povzročata promet, glede na doseganje ciljev iz Kjotskega protokola, kar potrjuje pomen pomorskih avtocest.

DOPOLNILNA DRŽAVNA POMOČ ZA PROJEKTE ZA VZPOSTAVITEV POMORSKIH AVTOCEST V OKVIRU PROGRAMA MARCO POLO II

2. V poglavju 10 Smernic Skupnosti za državno pomoč v pomorskemu prometu ⁽³⁾ je pod posebnimi pogoji dovoljena pomoč za začetek opravljanja nove ali izboljšane storitve ladijskega prevoza na kratkih razdaljah, ki traja največ tri leta in ima največjo dovoljeno intenzivnost 30 % stroškov poslovanja in 10 % stroškov za naložbe.
3. Drugi program „Marco Polo“ (v nadaljnjem besedilu „program Marco Polo II“), uveden z Uredbo (ES) št. 1692/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. oktobra 2006 o uvedbi drugega programa „Marco Polo“ za dodelitev finančne pomoči Skupnosti za večjo okoljsko učinkovitost sistema tovornega prometa (Marco Polo II) in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1382/2003 ⁽⁴⁾ je eden od dveh instrumentov financiranja Skupnosti, s katerim se neposredno in izrecno financirajo pomorske avtoceste kot eden od petih ukrepov, ki se financirajo z namenom preprečevanja prometa ali premika prometa s cest. V okviru programa Marco Polo II se financira predvsem storitveni sektor pomorskih avtocest. Ta podpora se dodeli prek vsakoletnih razpisov za zbiranje predlogov, ki so namenjeni izvajalcem s tega področja. Dodeljeno finančno pomoč omejuje podpora, ki je na voljo v okviru programa Marco Polo. Finančna sredstva za pomorske avtoceste se lahko dodelijo tudi v okviru regionalne politike.
4. Na podlagi člena 5(1)(b) Uredbe št. (ES) 1692/2006 so ukrepi za vzpostavitev pomorskih avtocest v okviru programa Marco Polo II pod določenimi pogoji upravičeni do finančne pomoči Skupnosti z največjo dovoljeno intenzivnostjo 35 % skupnih stroškov za uvedbo in opravljanje prevozne storitve, in sicer za največ 60 mesecev, kot je določeno v točkah 1(a) in 2(a) stolpca B Priloge I.
5. V členu 7 Uredbe (ES) št. 1692/2006 je navedeno: *Finančna pomoč Skupnosti za ukrepe iz programa ne preprečuje, da bi bila tem ukrepom dodeljena državna pomoč na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni, če je ta pomoč združljiva z ureditvami o državni pomoči iz Pogodbe in v okviru kumulativnih omejitev, določenih za vsako vrsto ukrepov iz Priloge I.*
6. Organi držav članic v skladu s členom 7 Uredbe (ES) št. 1692/2006 lahko torej dopolnijo finančno pomoč Skupnosti, tako da dodelijo lastna finančna sredstva projektom, ki jih izberejo na podlagi meril in postopkov iz navedene uredbe, in pri tem upoštevajo zgornje vrednosti, ki so določene v navedeni uredbi. Cilj člena 7 Uredbe (ES) št. 1692/2006 je omogočiti podjetjem, ki se zanimajo za projekt, da lahko računajo na vnaprej določen znesek javnih sredstev, ne glede na njihov izvor. V praksi se lahko

⁽¹⁾ COM(2001) 370.

⁽²⁾ COM(2006) 314 končno: Sporočilo Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu – Naj Evropa ostane v gibanju – Trajnostna mobilnost za našo celino – Vmesni pregled bele knjige Evropske komisije o prometu iz leta 2001.

⁽³⁾ Sporočilo Komisije C(2004) 43 (UL C 13, 17.1.2004, str. 3).

⁽⁴⁾ UL L 328, 24.11.2006, str. 1.

zgodí, da finančna sredstva Skupnosti, dodeljena na podlagi Uredbe (ES) št. 1692/2006, niso zadostna, da bi lahko vsi izbrani projekti dobili največjo možno podporo. Če je kako leto predstavljeno veliko število upravičenih projektov, so lahko nekateri projekti financirani iz sredstev Skupnosti le v omejenem obsegu. Medtem ko bi veliko število izbranih projektov pomenilo uspešnost programa Marco Polo II, bi bil ta uspeh ogrožen, če bi udeležena podjetja umaknila predložen načrt projekta ali se v prihodnosti za tako predložitev ne bi odločila zaradi nezadostnih javnih sredstev, ki so potrebna za začetek opravljanja zadevnih storitev. Poleg tega je določitev vnaprej določenega zneska javnega financiranja, na katerega se je mogoče zanesti, bistvenega pomena za morebitne udeležence v projektih.

7. Komisija je ob upoštevanju navedenega ugotovila, da zainteresirane strani in organi držav članic dvomijo o možnosti, da bi države članice lahko dodelile dopolnilno državno pomoč projektom v okviru programa Marco Polo II, ki bi presegala podporo, ki je dovoljena za ladijski prevoz na kratkih razdaljah na podlagi poglavja 10 smernic Skupnosti za državno pomoč v pomorskem prometu. Pogoji za upravičenost do pomoči iz smernic z državno pomoč v pomorskem prometu Skupnosti so rahlo razlikujejo od pogojev iz programa Marco Polo II. V smernicah je največja dovoljena intenzivnost določena na 30 % stroškov za poslovanje (v programu Marco Polo II pa na 35 % skupnih izdatkov), trajanje pomoči pa je omejeno na tri leta (v primerjavi s petimi leti v skladu s programom Marco Polo II). Takšne razlike so verjetno zmedle morebitne udeležence v ukrepih za vzpostavitev pomorskih avtocest.
8. Komisija zato meni, da bi morala biti najdaljše dovoljeno trajanje in največja dovoljena intenzivnost državne pomoči in financiranja Skupnosti za projekte, ki so bili izbrani na podlagi Uredbe, enaka. Kadar ni na voljo finančnih sredstev Skupnosti ali kadar del sredstev ni krit iz sredstev Skupnosti, Komisija na podlagi člena 87(3)(c) Pogodbe odobri državno pomoč za začetek izvajanja projektov za vzpostavitev pomorskih avtocest v okviru programa Marco Polo II, ta pomoč pa ima največjo dovoljeno intenzivnost 35 % stroškov za poslovanje in traja največ pet let ⁽¹⁾. Enako velja za projekte, izbrane v okviru programa Marco Polo II, za katere se finančna sredstva zagotovijo iz Evropskega sklada za regionalni razvoj ⁽²⁾ ali Kohezijskega sklada ⁽³⁾.
9. Začetna pomoč za stroške poslovanja ne sme presegati zgoraj navedenega trajanja in intenzivnosti, ne glede na vir financiranja. Pomoč se ne sme kopičiti z nadomestili za izpolnjevanje obveznosti javne službe. Komisija poleg tega opozarja, da smejo biti upravičeni stroški kriti le iz enega od dveh finančnih instrumentov Skupnosti.
10. Države članice bodo Komisijo morale obvestiti o državni pomoči, ki jo nameravajo na podlagi tega sporočila dodeliti projektom, izbranim na podlagi Uredbe (ES) št. 1692/2006.

DOPOLNILNA DRŽAVNA POMOČ ZA PROJEKTE ZA VZPOSTAVITEV POMORSKIH AVTOCEST V OKVIRU VSEEVROPSKEGA PROMETNEGA OMREŽJA (TEN-T)

11. Člen 12a Odločbe št. 1692/96/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 1996 o smernicah Skupnosti za razvoj vseevropskega prometnega omrežja ⁽⁴⁾ navaja, da je namen vseevropskega omrežja pomorskih avtocest *skoncitrirati pretok tovora na računalniško podprte morske poti, tako da se izboljšajo obstoječe pomorske povezave ali vzpostavijo nove, funkcionalne, redne in pogoste pomorske povezave za prevoz blaga med državami članicami in s tem zmanjšajo zastoji na cestah in/ali izboljša dostop do obrobni in otoških regij ter držav*. Vseevropsko omrežje pomorskih avtocest morajo sestavljati objekti in infrastruktura, ki zajemajo vsaj dve pristanišči v dveh različnih državah članicah.
12. Smernice Skupnosti za razvoj vseevropskega prometnega omrežja se nanašajo na podporo Skupnosti za razvoj infrastrukture, kar zajema tudi pomorske avtoceste. V drugi alineji člena 12a(5) Odločbe št. 1692/96/ES je predvideno, da je projektu mogoče dodeliti pomoč Skupnosti za začetek izvajanja

⁽¹⁾ Poudariti je treba, da se klavzula iz Priloge I(2)(b) uredbe o programu Marco Polo II (o omejitvah financiranja na podlagi tovara, ki je dejansko umaknjen s cest) uporablja za financiranje Skupnosti, vendar ne za dopolnilno državno pomoč, obravnavano v tem sporočilu.

⁽²⁾ Uredba (ES) št. 1080/2006 z dne 5. julija 2006 (UL L 210, 31.7.2006, str. 1).

⁽³⁾ Uredba (ES) št. 1084/2006 z dne 11. julija 2006 (UL L 210, 31.7.2006, str. 79).

⁽⁴⁾ UL L 228, 9.9.1996, str. 1.

projekta brez poseganja v člena 87 in 88 Pogodbe. Ta pomoč se lahko dodeli, če je *nujna za finančno sposobnost za preživetje projekta*. V praksi se lahko zgodi, da konzorcij pristanišč in izvajalcev, ki predloži načrt projekta, utрпи izgubo na začetku opravljanja storitev pomorskih avtocest.

13. Pomoč za začetek izvajanja projekta je na podlagi smernic Skupnosti za razvoj vseevropskega prometnega omrežja omejena na ustrezno utemeljene stroške kapitala, kar pomeni pomoč za naložbe. To lahko vključuje amortizacijo ladij, ki so predvidene za opravljanje storitve ⁽¹⁾. V skladu s smernicami Skupnosti za razvoj vseevropskega prometnega omrežja je začetna pomoč omejena na dve leti z največjo dovoljeno intenzivnostjo 30 %.
14. Države članice lahko pri projektih vseevropskega prometnega omrežja zagotovijo finančna sredstva, če financiranje Skupnosti ni na voljo. Vendar se druga alineja člena 12a(5) Odločbe št. 1692/96/ES v primeru pomoči za začetek izvajanja storitev ladijskega prevoza sklicuje na določbe o državni pomoči iz Pogodbe. Države članice lahko zato zagotovijo dopolnilno pomoč, če financiranje Skupnosti ni na voljo, vendar morajo pri tem spoštovati pravila o državni pomoči. Ker poglavje 10 smernic za državno pomoč v pomorskem prometu navaja, kako uporabljati pravila o državni pomoči pri vprašanju pomoči za ladijski prevoz, se to poglavje uporablja za dopolnilno državno pomoč. Smernice Skupnosti za državno pomoč v pomorskem prometu pa dovoljujejo pomoč za naložbe z največjo dovoljeno intenzivnostjo 10 % v obdobju treh let. Če je projekt za vzpostavitev pomorskih avtocest izbran kot projekt v okviru vseevropskega prometnega omrežja, vendar zanj ni dodeljena najvišja možna pomoč Skupnosti za naložbe (tj. 30 % v obdobju dveh let), se zato lahko zgodi, da javna podpora ne bo dosegla najvišjega možnega zneska, če nacionalna državna pomoč ne sme presegati 10 % v obdobju treh let, kot je dovoljeno v smernicah Skupnosti za državno pomoč v pomorskem prometu. Poleg tega razlika v najdaljšem dovoljenem trajanju obeh pomoči (dve leti v skladu z Odločbo št. 1692/96/ES in tri leta v skladu s smernicami Skupnosti za državno pomoč v pomorskem prometu) lahko povzroči negotovost in zmedo. Zaradi jasnosti in da bi omogočili vnaprej določeno javno podporo podjetjem, ki sodelujejo v projektih za vzpostavitev pomorskih avtocest v okviru vseevropskega prometnega omrežja, mora biti največja dovoljena intenzivnost in najdaljše dovoljeno trajanje dopolnile državne pomoči, ki jo zagotovijo države članice, enaka največji dovoljeni intenzivnosti in najdaljšemu dovoljenemu trajanju financiranja Skupnosti.
15. Kadar ni na voljo finančnih sredstev Skupnosti za pomoč za začetek izvajanja projekta ali kadar del sredstev ni krit iz sredstev Skupnosti, bo Komisija zato na podlagi člena 87(3)(c) Pogodbe dovolila državno pomoč za naložbe z največjo dovoljeno intenzivnostjo 30 % in najdaljšim dovoljenim trajanjem dveh let za projekte, ki ustrezajo členu 12a Odločbe št. 1692/96/ES in so izbrani v skladu s postopkom iz Uredbe (ES) št. 680/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2007 o določitvi splošnih pravil za dodelitev finančne pomoči Skupnosti na področju vseevropskih prometnih in energetskih omrežij ⁽²⁾. Enako velja, kadar se države članice odločijo, da bodo projekt financirale iz Evropskega sklada za regionalni razvoj ali Kohezijskega sklada.
16. Začetna pomoč za naložbe ne sme presegati trajanja in intenzivnosti, ki sta določena v prejšnji točki, ne glede na vir financiranja. Pomoč se ne sme kopiciti z nadomestili za izpolnjevanje obveznosti javne službe. Komisija poleg tega opozarja, da smejo biti upravičeni stroški kriti le iz enega od dveh finančnih instrumentov Skupnosti.
17. Države članice bodo Komisijo morale obvestiti o državni pomoči, ki jo nameravajo na podlagi tega sporočila dodeliti projektom, izbranim na podlagi Uredbe (ES) št. 680/2007.

UPORABA

18. Komisija bo uporabljala smernice, navedene v tem sporočilu, od dneva po dnevu objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

⁽¹⁾ Priročnik z dne 28. februarja 2005, izdan v povezavi z razpisom za zbiranje predlogov za TEN-T 2005; odstavek 4.3 (začetna pomoč v zvezi s stroški kapitala).

⁽²⁾ UL L 162, 22.6.2007, str. 1.